

CIGARETTAADÓ-EMELÉS, MINT NÉPEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉS

A dohánytermékek adótartalmának emelése az egyik leghatékonyabb intézkedés a dohányzás visszaszorítására. A Világbank szerint Közép- és Kelet-Európa országaiban a cigaretta fogyasztói árának 10%-os emelése a fogyasztás 6% körüli csökkenésével jár, míg az összhálalozás 1,5%-al csökken.

A dohánytermékek adójának emelése a költségvetés számára többlet-bevétellel jár. A Világbank szerint a fogyasztói ár 10%-os emelkedése a költségvetés bevételeit 7%-al emeli.

Cigarettaadó az Európai Unióban

Az Európai Unió direktívái (lásd előbb) előírják a legkedveltebb cigarettamárka eladási árára vonatkozó minimális százalékos adótartalmat, mely jelenleg 57%, illetve az 1000 cigarettára vonatkozó tételes adót, mely jelenleg 60€. 2006-ig a tételes adó 64€-ra emelkedik.

A dohánytermékek adótartalma Magyarországon

2004. január 1-én Magyarországon a cigaretta eladási árának összes adótartalma 51,7% volt, szemben az 57%-os Uniós követelménnyel. Ezen felül a cigaretta ára 20% általános forgalmi adót tartalmaz. Magyarország 2002 májusában halasztást (derogációt) kért és kapott az Uniós adószint alkalmazására 2008. december 31-ig.

2004. márciusában a legkedveltebb árkategóriájú cigaretta (ez a Sopiane, a British American Tobacco terméke) árának összetétele a következő:

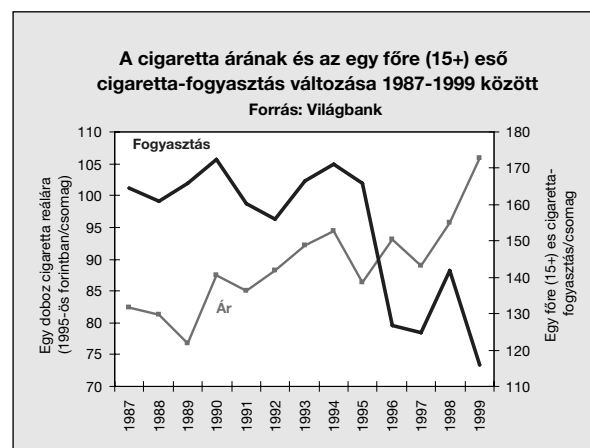
Összetevő	Érték forintban	Az eladási ár %-ában
ÁFA	90,0	20,0
Tételes jövedéki adó	129,0	28,7
Érték szerinti (ad valorem) adó	103,5	23,0
Előállítási költség és kereskedelmi árrés	127,5	28,3
Összesen	450,0	100,0

Forrás: Barta Judit (GKI)

Magyarországon 1998 és 2003 között a cigaretta adótartalma 114%-kal növekedett, a cigaretta-eladásból származó jövedéki adó pedig az 1998-as 72,8 milliárd forintról 2003-ra 151,5 milliárd forintra emelkedett. Ez több mint 200%-os növekedés.

Az adóemelés és a fogyasztás összefüggései

Míg 1998 és 2003 között a cigaretta adótartalma 114%-kal nőtt a fogyasztás 30%-al csökkent.

A dohányipar és az adóemelés

A belső dohányipari dokumentumok bizonyítják, hogy a dohányipart régóta foglalkoztatta az a tény, hogy a dohánytermékek adójának emelése csökkenti a fogyasztást. **(1. kép)** Sőt, egy 1985-ös dokumentum szerint az adóemelést az ipar pusztá létét veszélyeztető beavatkozásnak tekintették **(2. kép)**.

CIGARETTAADÓ-EMELÉS, MINT NÉPEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉS

With regard to taxation, it is clear that in the U.S. and in most countries in which we operate, tax is becoming a major threat to our existence. Speaking for International I have to tell you that we have not done enough in the tax area. Our efforts have been sporadic, reactive and, though we have had some successes, our effectiveness in the tax area has been questionable to say the least. Again, I am going to make a specific proposal later as to how the industry can become more effective in dealing with the tax problem.

2023268330

1. kép. „Ami az adózást illeti, világos, hogy úgy az USA-ban, mint az országok többségében, ahol működünk, az adó a létünket fenyegető jelentős veszély.”

(Forrás: Philip Morris, felsővezetői háttéranyag, 1985. március 29. URL: http://www.pmdocs.com/PDF/2023268329_8337.PDF)

3. Cigarette Taxation

This is a complicated but critical issue. Cigarettes are not only taxed at the federal level but at the state and possibly local level. To the extent that governmental bodies tend to regard this tax as a "cash low" there is a degree of reluctance to destroy the industry. Also, many realize this is a very regressive tax, which tends to restrain some legislators (except the zealots). The problem with tax increases is that it does decrease consumption, just as desired by the social engineers posing these increases want to see.

2. kép. „Az adóemeléssel az a probléma, hogy csökkenti a fogyasztást, éppen úgy, ahogy a társadalompolitikusok, akik ezen emeléseket bevezetik, látni szeretnék.”

(Forrás: Philip Morris, a Stratégiai tervező bizottság emlékeztetője, 1987. május 27. URL: http://www.pmdocs.com/PDF/2050864094_4097.PDF)

Magyarországi megjelenésüket követően a dohánycégek erőteljes lobbizásba kezdtek a dohányadó-emelés késleltetésére, illetve megakadályozására. E stratégiának az EFTA országokban történő alkalmazásával foglalkozik a **3. képen** bemutatott Philip Morris dokumentum is.

TAXATION AND FISCAL ISSUES

The issues under this heading include tax structures, import duties and punitive taxation. We expect pressure for pu taxation to result from increasing budget deficits and pressure from health authorities using cost-to-society claims increasingly, environmental claims. In the EFTA countries, the added alibi of EC tax alignment will be used to justify it towards higher tax incidence.

Tax structure for both local and imported brands is also a key issue. Our objective is to preserve specific taxati markets where it predominates (Sweden, Switzerland, Norway, Czech and Slovak Republics, Poland, Egypt, Denmark to push for a higher specific component in countries with fully or mainly ad-valorem tax (Austria, Turkey, Bulgaria, Fin Russia, Kazakhstan, Morocco). We will also defend fiscal structures that stimulate planned local investments.

In every instance, we will work to minimise the total tax burden on cigarettes, to keep smoking affordable.

3. kép. „Adó- és pénzügyi problémák... minden körülmények között azon fogunk dolgozni, hogy a cigarettákat sújtó összes adók szintjét a legalacsonyabb szinten tartsuk, hogy a dohányzás megfizethető maradjon.”

(Forrás: Philip Morris, 1994-1996 hároméves terv. URL: http://www.pmdocs.com/PDF/2500070154_0218.PDF)